

Analytický komentár

Analýza Návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2014 až 2016

Úvod

Nevyhnutnou podmienkou stabilnej meny nie je len zabezpečenie nezávislosti menovej politiky, ale aj záväzok rozpočtovej autority zabezpečiť zdravé verejné financie. Všeobecný akademický konsenzus ako aj skúsenosti z minulosti ukazujú, že rozpočtová politika má značný vplyv nielen na ekonomický cyklus, ale aj udržateľný a dlhodobý ekonomický rast. V prostredí EÚ už samotná Delorsová správa, ktorá predpokladala vytvorenie jednotnej menovej únie, pri požiadavkách na spoločnú menu vyžadovala aj vysoký stupeň kompatibility hospodárskych politík, teda aj zodpovednej rozpočtovej politiky. Nekoordinovaná a divergentná rozpočtová politika otvára riziko fiskálnej dominancie, kde štandardné nástroje menovej politiky prestávajú byť účinné a tým je ohrozená cenová stabilita, za ktorú je primárne zodpovedná centrálna banka.

Z hľadiska cenovej stability je v prostredí Eurosystemu analýza makroekonomického prostredia jedným z kľúčových elementov zabezpečenia efektívnej menovej stratégie centrálnej banky. Nezastupiteľnú úlohu v tejto analýze zohráva aj dôsledný monitoring verejných financií, čím sa zo strany centrálnej banky zabezpečí plnohodnotná realizácia tejto stratégie. Z hľadiska verejných financií je proces prípravy a schvaľovania rozpočtu verejnej správy jedným z rozhodujúcich dokumentov, ktorý determinuje budúci vývoj verejných financií a práve jeho hĺbková analýza prispieva k lepšiemu poznaniu celého makroekonomického prostredia. Dlhodobé zdravie verejných financií sa posudzuje najmä na základe tzv. štrukturálnej bilancie, ktorá hovorí o hospodárskej politike vlády po očistení o hospodársky cyklus a jednorazové opatrenia. Následne je miera eliminácie štrukturálneho salda vyjadrená prostredníctvom konsolidačného úsilia.

Národná banka Slovenska dôsledne analyzuje celý ekonomický priestor a Návrh rozpočtu verejnej správy na roky 2014 až 2016 považuje za jeden z kľúčových dokumentov formujúci vývoj verejných financií. Z uvedeného dôvodu je v záujme NBS, aby takýto dokument pravidelne podrobila analýze a tým prispela k napĺňaniu spoločnej európskej menovej politiky.

Zhrnutie

Vláda SR na svojom rokovaní dňa 10. októbra 2013 schválila Návrh rozpočtu verejnej správy na roky 2014 až 2016 (RVS). Deficit verejnej správy by sa mal podľa očakávaní rozpočtu v roku 2013 znížiť pod úroveň 3% HDP aj vplyvom prijatia jednorazových opatrení. Kľúčová podmienka pre ukončenie procedúry nadmerného deficitu by mala byť v stanovenom termíne splnená¹.

V porovnaní s posledným **programom stability**, ktorý vláda predložila Európskej komisii v apríli 2013, **došlo k zníženiu konsolidačného úsilia a zvýšeniu cieľových deficitov** v rozpočtovanom horizonte. Rozpočet na rok 2014 upúšťa od ambície štrukturálnej konsolidácie verejných financií vyplývajúcej z Paktu stability a rastu a má charakter expanzívnej fiskálnej politiky².

¹ Komplexné zhodnotenie splnenia podmienok, tak ako to vyžaduje Zmluva o fungovaní EU (článok 126) bude k dispozícii až po jarnej notifikácii deficitu EK (apríl 2014), pričom podľa informácií NBS by kľúčovú úlohu pre rozhodnutie EK o ukončení procedúry nadmerného deficitu mala mať aj jarná predikcia EK 2014 za SR.

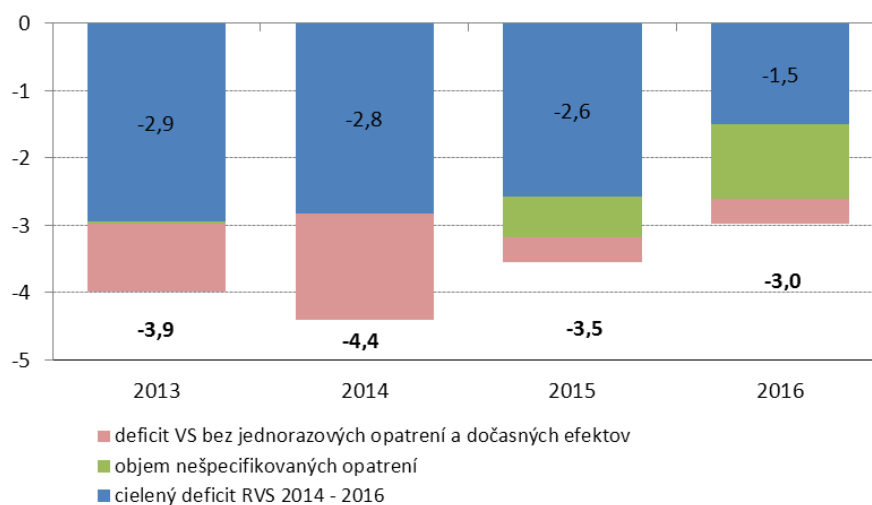
² Slovensko, Rumunsko, Bulharsko a Taliansko požiadali o uplatnenie investičnej výnimky, Európska komisia v rámci hodnotenia návrhu rozpočtu SR oznámila, že až do skončenia procedúry nadmerného deficitu si Slovensko nemôže uplatniť tzv. investičnú výnimku. Podľa komisie, pre možnosť uplatnenia investičnej výnimky bude

Tabuľka 1: Porovnanie návrhu RVS na roky 2014-2016 s Programom stability SR na roky 2013-2016, v % HDP

	Návrh RVS na roky 2014 - 2016				Program stability SR 2013 - 2016				RVS - PS			
	2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016
Cielený schodok RVS	-2,9	-2,8	-2,6	-1,5	-2,9	-2,6	-2,0	-1,3	0,0	-0,2	-0,6	-0,2
Potreba konsolidačných opatrení	0,0	0,0	0,6	1,1	0,0	0,7	1,2	1,1	0,0	-0,7	-0,6	0,0
Deficit VS	-3,0	-2,8	-3,2	-2,6	-2,9	-3,3	-3,2	-2,4	0,0	0,5	0,0	-0,2
- z toho centrálna vláda	-3,2	-3,0	-3,5	-2,8	-3,1	-3,5	-3,7	-2,8	-0,1	0,5	0,1	-0,1
- z toho samospráva	0,1	0,0	0,3	0,2	0,2	0,1	0,4	0,3	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
- z toho fondy sociálneho a zdravotného zabezpečenia	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0
Príjmy VS	32,9	34,0	31,6	31,2	34,1	31,8	30,6	31,7	-1,2	2,1	1,0	-0,5
Výdavky VS	35,9	36,8	34,8	33,8	37,0	35,2	33,8	34,1	-1,1	1,6	1,0	-0,3
Dlh VS	54,3	56,8	56,4	55,7	54,8	56,3	56,7	55,9	-0,5	0,5	-0,3	-0,2

Zdroj: MF SR, NBS, Program stability SR 2013-2016

V roku 2014 by k zníženiu deficitu verejnej správy na úroveň 2,8% HDP malo prispieť okrem lepšieho hospodárenia centrálnej vlády aj zlepšenie vo fondoch sociálneho zabezpečenia. Samospráva by mala po očakávanom prebytku v roku 2013 pôsobiť na celkový vývoj neutrálne. V roku 2015 by pri absencii prijatia konsolidačných opatrení mal deficit dosiahnuť úroveň 3,2% HDP, kde sa predpokladá zhoršenie hospodárenia centrálnej vlády na úroveň 3,5% HDP a prebytkové hospodárenie samosprávy vo výške 0,3% HDP. Zníženie deficitu pod hranicu 3% rozpočet predpokladá v roku 2016 pri lepšom vývoji centrálnej vlády ako aj miernom prebytku samosprávy. Rovnako aj v roku 2016 absentujú konsolidačné opatrenia, ktoré by zabezpečovali požadované znižovanie štrukturálneho deficitu.

Graf 1: Deficit verejnej správy, v % HDP

Zdroj: MF SR, NBS

Opatrenia špecifikované v návrhu rozpočtu by mali podľa predpokladov v roku 2014 postačovať na dosiahnutie cieľového deficitu vo výške 2,8% HDP, avšak je nutné poznamenať, že **konsolidácia rozpočtu verejnej správy v roku 2014 sa vo výraznej miere opiera o jednorazové opatrenia v objeme až 1,6% HDP**. Takýto rozsah jednorazových opatrení nevytvára podmienky pre zabezpečenie dlhodobej udržateľnosti verejných financií, ale túto potrebu opätovne odkladá. S tým súvisí aj identifikovaná potreba prijať dodatočné opatrenia v nasledujúcich rokoch; v roku 2015 v objeme 479 mil. eur (0,6% HDP) a v roku 2016 v objeme 926 mil. eur (1,1% HDP). **Inými**

minimálnym kritériom splnenie oboch numerických ustanovení Paktu stability a rastu (výška dlhu <60% HDP, výška deficitu <3% HDP). V prípade, že voči SR bude ukončená procedúra EDP, tak bude vytvorený priestor pre opätovnú žiadosť o udelenie investičnej výnimky (najskôr na jar 2014). V prípade, že by Európska komisia vyhovelá žiadosti SR, tak by tempo štrukturálnej konsolidácie sa priblížilo k žiaducemu minimálnemu cieľu konsolidácie.

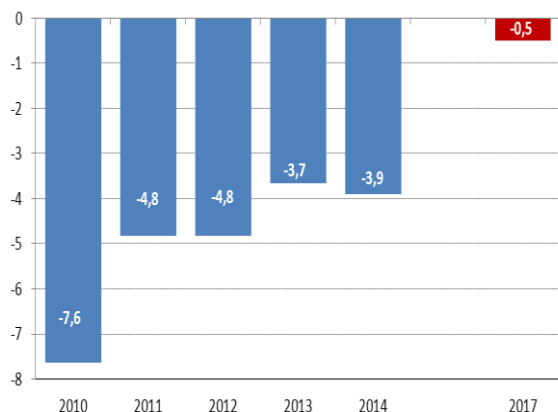
slovami, ak by sa v roku 2013 prijali len dlhodobé opatrenia, v tomto rozpočte minimálne pre rok 2014 by nebolo potrebné prijímať dodatočné konsolidačné opatrenia pre naplnenie stanoveného rozpočtového cieľa. Na druhej strane jednorazové opatrenia často nemajú tlmiači efekt na ekonomiku a preto rozpočet znamená pozitívne riziko pre rast v roku 2014 voči septembrovej prognóze P3Q-2013.

Rozpočet predpokladá na celom rozpočtovanom horizonte výraznú akceleráciu čerpania eurofondov. Podľa predloženého návrhu rozpočtu by malo čerpanie eurofondov³ v roku 2014 presiahnuť medziročnú dynamiku 70%. NBS nepredpokladá takúto výraznú dynamiku v roku 2014, avšak v celom rozpočtovanom období očakáva, že prostriedky vyčlenené z Finančnej perspektívy EÚ 2007-2013 by mali byť vyčerpané na cca 90% (NBS odhaduje, že SR nevyčerpá 1,3 mld. eur z vyčlenených zdrojov z prostriedkov EÚ⁴). Lepšie využitie čerpania fondov EÚ by mohlo pozitívne prispieť k rastu ekonomiky a vytváraniu zdrojov nielen pre rýchlejšiu konvergenciu hospodárstva, ale aj zdrojov pre žiaduce napĺňanie strednodobých rozpočtových cieľov.

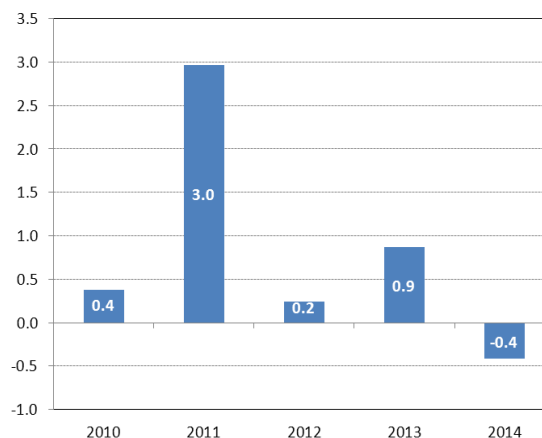
Čerpanie eurofondov pravidelne zaostáva za rozpočtovanými predpokladmi. Zároveň priestor pre deficit výnimočne v roku 2014 závisí priamo od reálne vyčerpaného objemu eurofondov. Toto súvisí s tým, že SR sa bude v roku 2014 uchádzať o udelenie investičnej výnimky. Realistický scenár NBS⁵ predpokladá menšie čerpanie a teda priestor pre nižší cielený deficit o 0,1% HDP a z toho plyúce vyššie ako rozpočtované konsolidačné úsilie.

NBS predpokladá, že štrukturálny deficit by pri realistickom čerpaní zdrojov EÚ mohol byť v roku 2014 na úrovni 3,9 % HDP (podľa metodiky EK), čím by konsolidačné úsilie malo dosiahnuť -0,4% HDP⁶ (národná metodika), čo znamená fiskálnu expanziu.

Graf 2: Štrukturálne saldo VS (metodika EK) a strednodobý cieľ pre rok 2017, v % HDP

Graf 3: Konsolidačné úsilie (národná metodika), v % HDP

Zdroj: MF SR, NBS (detailne výpočty v prílohe)

Zdroj: MF SR, NBS (detailne výpočty v prílohe)

Po započítaní realistického prílevu eurofondov by mala fiskálna politika po rokoch prvýkrát pôsobiť expanzívne na úrovni 0,9% HDP. Táto expanzia bude vzhľadom na stav ekonomiky proticyklická.

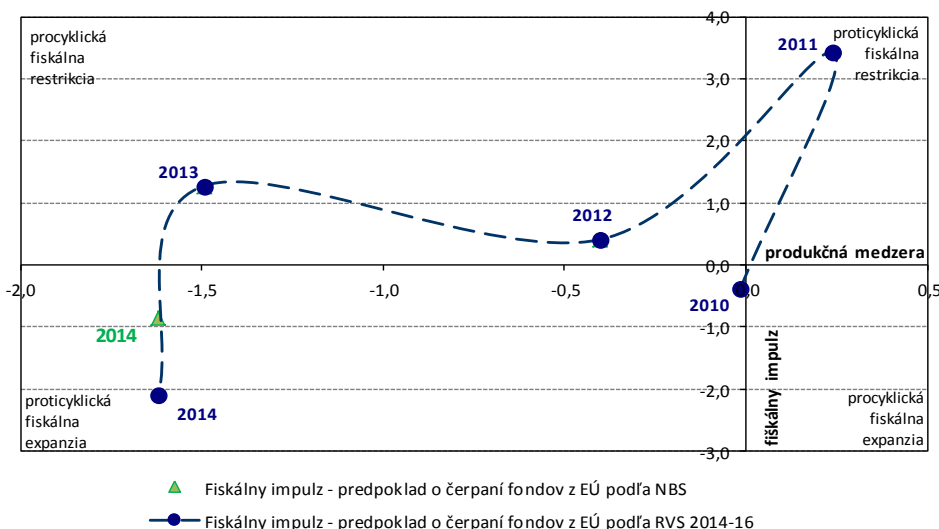
³ V texte uvažujeme s prostriedkami vyčlenenými na Politiku súdržnosti EÚ.

⁴ Aktuálne sa v rozpočte predpokladá väčší objem nevyčerpaných prostriedkov a to vo výške 2,1 mld. eur. Rozdiel medzi odhadmi NBS a RVS 2014-2016 pravdepodobne súvisí s rozdielnymi predpokladmi ohľadom presunov doposiaľ nevyčerpaných prostriedkov do ďalších rokov. Efektívnejšie ako v rozpočte uvažované čerpanie zdrojov EÚ by si zároveň vyžadovalo aj dodatočné prostriedky zo štátneho rozpočtu z titulu spolufinancovania.

⁵ Realistický scenár eurofondov je vždy aj predpokladom makroekonomickej prognózy NBS.

⁶ EK v svojej najnovšej správe prognózuje konsolidačné úsilie na rok 2014 na úrovni -0,8% HDP vs. - 0,2% pohľad MF SR. Metodika EK sa líši od národnej metodiky, ktorá zahŕňa aj vplyv II. piliera, výstavby diaľnic a platených úrokov a v podmienkach Slovenska lepšie odzrkadľuje skutočné konsolidačné úsilie.

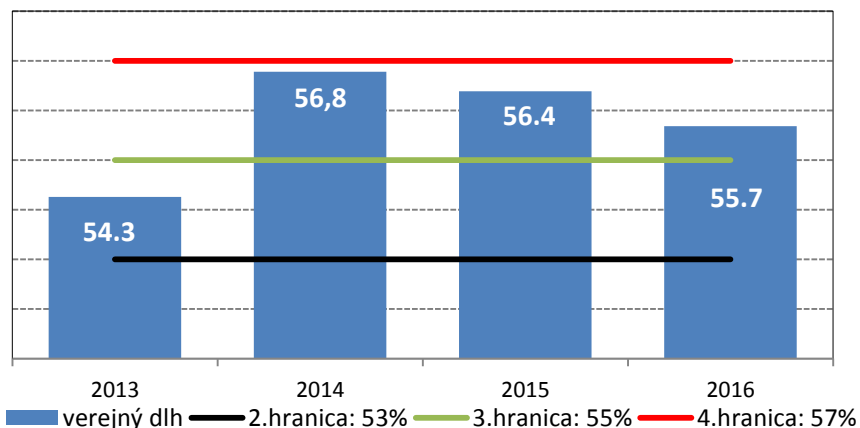
Graf 4: Fiskálny impulz, v % HDP

Zdroj: MF SR, NBS (detailne výpočty v prílohe)

Predpoklady vývoja dlhu verejnej správy by pri splnení rozpočtovaných cieľov mali zvýšiť úroveň verejného dlhu až k hranici 57% HDP v roku 2014 s následným miernym poklesom. **Rozpočet predpokladá, že k prekročeniu hranice dlhu 57% HDP v roku 2015 by nemalo dôjsť aj z dôvodu predpokladaného použitia výnosu z privatizácie (1,3% HDP) na krytie finančnej potreby štátneho rozpočtu.** Hoci v návrhu rozpočtu sa už v roku 2014 predpokladá prekročenie hranice dlhu 55% HDP, v dôsledku čoho by malo dôjsť k viazaniu 3% vybraných výdavkov v roku 2015 (aktivácia ustanovení ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti), návrh rozpočtu s týmito ustanovením zatiaľ neuvažuje.

Graf 5: Hrubý dlh verejnej správy a hranice dlhovej brzdy, v % HDP

Zdroj: MF SR, NBS

NBS v rámci analýzy rozpočtu identifikovala pre rok 2014 viaceré riziká, ktoré môžu celkový vývoj hospodárenia verejných financií ovplyvniť. V porovnaní s rozpočtom na rok 2013 NBS vníma menšie riziká, avšak pre rok 2014 bude otáznou, ako nová metodika ESA 2010 ovplyvní výsledný deficit⁷.

⁷ NBS vníma riziko metodologickej klasifikácie vybraných operácií, ktoré rozpočet avizoval (vklad do základného imania Eximbanky, vklad do základného imania Slovenskej záručnej a rozvojovej banky, presun príjmov z dividend zo spoločností SPP a SEPS z roku 2013 do roku 2014), z dôvodu možného odlišného posúdenia

Popri pozitívnych rizikách (najmä možné úspory pri spolufinancovaní eurofondov a lepší makroekonomický vývoj), prevládajú riziká zhoršenia celkového deficitu verejných financií. Medzi hlavné riziká patrí neistota ohľadom úspor z titulu očakávaných konsolidačných opatrení, výška príjmov z predaja emisií a voľných frekvencií pre mobilné siete (digitálna dividenda). Rozpočet neuvažuje na budúci rok s prevzatím záväzkov nemocníc, čo pri absencii jasných a merateľných opatrení v zdravotníctve nedáva záruku, že nebude potrebné pristúpiť k tomu opäť, ako to bolo aj tento rok. Aktuálne prebiehajúce rokovania s Európskou komisiou o neuznaní časti výdavkov z operačného programu Doprava by mohli taktiež zvýšiť nároky na výdavky zo štátneho rozpočtu.

Rozpočet verejnej správy nešpecifikoval opatrenia na zabezpečenie cieľových deficitov pre roky 2015 a 2016, teda rozdiel príjmov a výdavkov nedáva ciele deficit. Zároveň výhľad a štruktúra čerpania eurofondov (najmä pre roky 2015-2016) sa výrazne vychýľuje od predpokladov, s ktorými uvažuje NBS, a preto je potrebné aj analýzu príjmov a výdavkov v týchto rokoch brať ako veľmi ilustratívnu.

1. Rozpočtové príjmy

Príjmy VS by podľa rozpočtovaných predpokladov mali v roku 2014 rásť medziročne až o vyše 7% s následným poklesom v roku 2015. Výrazný nárast príjmov v roku 2014 je spôsobený predpokladom akcelerácie čerpania fondov z rozpočtu EÚ v roku 2014, ako aj výrazným objemom jednorazových a dočasných opatrení v tomto roku.

V rámci daňových a odvodových príjmov rozpočet predpokladá⁸ ich rast v celom horizonte. Výber priamych daní by podľa predpokladov rozpočtu mal byť ovplyvnený najmä predpokladom o postupne zlepšujúcom sa ekonomickom vývoji, aktuálne mierne slabším plnením dane z príjmu právnických osôb z dôvodu nižšej ziskovosti podnikov a zmenami v daňovej legislatíve (zníženie sadzby dane z 23% na 22% a zavedenie daňových licencií od 1.1.2014). Zároveň sa predĺži platnosť osobitného odvodu pre podniky podnikajúce v regulovaných odvetviach až do konca roka 2016. Pri nepriamych daniach bude ich plnenie ovplyvnené predovšetkým postupne sa zotavujúcou domácou spotrebou, tlmene na DPH bude pôsobiť plánovaná konsolidácia verejných financií. Pri DPH rozpočet predpokladá jej lepšie plnenie v roku 2014 oproti aktuálnym predpokladom až o 250 mil. eur, pričom tento vyšší príjem z DPH je v predloženej rozpočte zahrnutý do rozpočtovej rezervy. Od roku 2015 uvažuje návrh rozpočtu s návratom sadzby dane DPH na 19% podľa platnej legislatívy. Plnenie odvodov by podľa rozpočtových plánov malo byť ovplyvnené primárne rastom mzdovej bázy, nakoľko žiadne legislatívne opatrenie v rámci odvodov rozpočet nezvažuje.

Väčšia časť rozpočtovaných opatrení na strane rozpočtových príjmov sa týka nedaňových príjmov, pričom sa predpokladá, že dividendy by mali zohrať dôležitú úlohu v raste nedaňových príjmov v roku 2014. Zároveň sa v roku 2014 predpokladá príjem z tzv. digitálnej dividendy (predaj voľných frekvencií pre mobilné siete). Predložený návrh rozpočtu uvažuje aj s príjmom z privatizácie spoločnosti s majetkovou účasťou štátu, pričom predpokladá príjem z predaja v objeme 1 mld. eur v roku 2015⁹.

Z celkovej potreby dodatočných konsolidačných opatrení tvoria **jednorazové opatrenia vo forme dividend až 0,6% z HDP**. V roku 2014 sa celková výška príjmu z dividend do SR predpokladá vo

Štatistickým úradom SR, resp. Eurostatom. Zároveň vníma riziko pri sektorovej klasifikácii vybraných subjektov, ktoré sú momentálne mimo sektor verejnej správy.

⁸ Predpoklady o daňových a odvodových príjmov vychádzajú zo septembrovej prognózy Výboru pre daňové prognózy, ktorú NBS hodnotila predikciu MF SR daní a odvodov ako realistickú. V predloženej rozpočte však MF SR uvažuje s niekoľkými zmenami, ktoré neprešli rokováním výboru (úpravy v dani z príjmov právnických osôb a zavedenie licenčných poplatkov pre obchodné spoločnosti, rezerva zo zlepšenia výberu DPH v objeme 250 mil. eur v roku 2014, lepšie príjmy z titulu vyjednaného zvýšenia miezd vo verejnej správe v roku 2014). Dá sa však očakávať, že tieto opatrenia budú predmetom diskusie po uzávierke tohto materiálu na najbližšom zasadnutí Výboru pre daňové prognózy, ktorý by sa mal konať koncom novembra 2013.

⁹ Podľa metodiky ESA 95 tento príjem neovplyvní aktuálny deficit. Podľa predpokladov rozpočtu však bude použitý na hotovostné financovanie potrieb štátu v tom istom roku.

výške 991 mil. eur, čo je oproti rozpočtu z roku 2013 nárast o 466 mil. eur. Tento nárast súvisí v prevažnej miere s rozhodnutím štátu presunúť na základe aktuálneho odhadu vývoja rozpočtu verejnej správy v roku 2013 časť dividendových príjmov, s ktorými sa pôvodne počítalo v roku 2013 do roku 2014¹⁰.

Tabuľka 2: Prehľad očakávaných príjmov ŠR z dividend v období 2013-2016, v mil. eur

	2013 R	2013 OS	2014	2015	2016
Dividendy z FNM	441,2	483,9	823,8	384,1	394,2
riadne dividendy	441,2	122,4	823,8	414,1 ¹¹	394,2
<i>z toho SPP</i>	<i>300,0</i>	<i>0</i>	<i>735,0</i>	<i>300,0</i>	<i>300,0</i>
<i>ZSE</i>	<i>51,4</i>	<i>39,7</i>	<i>39,5</i>	<i>34,4</i>	<i>34,3</i>
<i>SSE</i>	<i>37,4</i>	<i>41,3</i>	<i>7,7</i>	<i>27,8</i>	<i>27,8</i>
<i>VSE</i>	<i>35,7</i>	<i>33,9</i>	<i>30,4</i>	<i>36,5</i>	<i>31,8</i>
<i>S. Telecom</i>	<i>16,6</i>	<i>7,2</i>	<i>11,2</i>	<i>15,2</i>	<i>0,0</i>
superdividendy	0	361,5	0	0	0
<i>ZSE</i>	<i>0</i>	<i>316,0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>SPP</i>	<i>0</i>	<i>35,0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>SSE</i>	<i>0</i>	<i>10,2</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Kapitoly ŠR	84,1	25,8	167,4	63,8	34,3
riadne dividendy	84,1	25,8	167,4	63,8	34,3
<i>z toho SEPS, a.s.</i>	<i>26,0</i>	<i>0</i>	<i>130,9</i>	<i>15,2</i>	<i>14,4</i>
<i>S. Telecom</i>	<i>37,6</i>	<i>16,3</i>	<i>21,8</i>	<i>30,9</i>	<i>0,0</i>
<i>Transpetrol</i>	<i>7,9</i>	<i>3,7</i>	<i>7,0</i>	<i>7,0</i>	<i>7,0</i>
<i>Tipos, a.s.</i>	<i>0,0</i>	<i>3,0</i>	<i>3,1</i>	<i>3,3</i>	<i>3,4</i>
<i>Javys, a.s.</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>1,6</i>	<i>3,2</i>	<i>3,2</i>
<i>S.K., a.s.</i>	<i>2,6</i>	<i>1,2</i>	<i>1,5</i>	<i>2,5</i>	<i>4,4</i>
superdividendy	0	0	0	0	0
Spolu dividendy	525,3	148,2	991,2	477,9	428,5
Spolu superdividendy	0	361,5	0	0	0

Zdroj: MF SR, NBS

¹⁰ Presun z roku 2013 rozpočet predpokladá v prípade SPP v objeme 360 mil. eur a v prípade SEPS v objeme 78,6 mil. eur. Čo sa týka dividend z hospodárenia SEPS, a.s. očakávaný príjem vo výške 131 mil. eur je podmienený tým, že sa celý objem zisku spoločnosti z roku 2012 vo výške 79 mil. eur, ako aj celý očakávaný zisk z roku 2013 (očakávaná skutočnosť 45 mil. eur) vyplati akcionárom vo forme dividend a neuskutoční sa prídelenie zo zisku do štatutárneho fondu na investície. Keďže regulácia ÚRSO určuje primeranú ziskovosť spoločnosti a zohľadňuje nevyužívanie vytvorených zdrojov na investície formou znižovania povolených výnosov, nadštandardná výplata dividend v roku 2014 v prípade, že SEPS neprijme dostatočné opatrenia na zníženie svojich nákladov, môže signalizovať znižovanie ziskovosti spoločnosti a očakávané dividendové príjmy štátu v nasledujúcom období. Bez zohľadnenia presunov dividend z roku 2013 do 2014, rozpočet počíta s postupným poklesom ziskovosti i dividendových príjmov zo SEPS (v roku 2015 o 37 mil. eur, v 2016 o 0,8 mil. eur).

¹¹ V roku 2015 si časť dividendových príjmov vo výške 30 mil. eur ponechá FNM SR na úhradu svojich záväzkov.

Tabuľka 3: Celkové príjmy rozpočtu, v % HDP

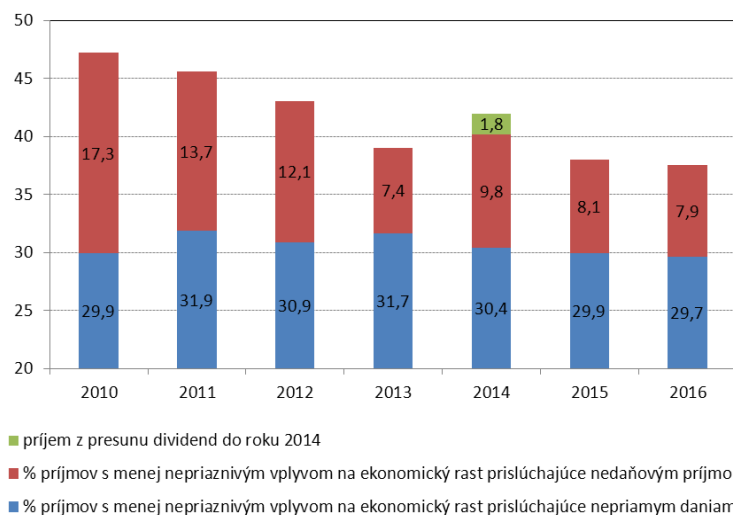
	2013 OS	2014	2015	2016
Celkové príjmy rozpočtu	32,9	34,0	31,6	31,2
Priame dane	5,6	5,8	5,8	5,9
Nepriame dane	10,0	9,8	9,0	8,8
Sociálne príspevky	13,6	13,0	12,8	12,6
Nedaňové príjmy	3,6	5,1	4,0	3,9
- z toho príjmy z EÚ	1,4	1,6	1,6	1,6
- z toho vlastné nedaňové príjmy	2,3	3,5	2,4	2,3
Kapitálové príjmy	0,1	0,2	0,0	0,0

Poznámka: Opatrenia pre roky 2015-2016 zatiaľ neboli špecifikované.

Vysvetlivky: OS = očakávaná skutočnosť;

Zdroj: MF SR, NBS

Z hľadiska vplyvu fiskálnej politiky na ekonomický rast je vhodné analyzovať aká časť príjmov verejnej správy má menej a viac nepriaznivý vplyv na dlhodobý rast ekonomiky. Príjmy verejnej správy, ktoré zvyšujú bremeno ekonomického rastu sú predovšetkým príjmy uvalené na ekonomickú aktivitu (priame dane a sociálne príspevky). Naopak príjmy, ktoré menej nepriaznivo ovplyvňujú ekonomickú aktivitu sú nepriame dane a nedaňové príjmy. Podiel príjmov s menej nepriaznivým efektom na ekonomický rast od roku 2010 klesá, predovšetkým v dôsledku poklesu podielu nedaňových príjmov na celkových vlastných príjmoch. V roku 2014 síce dochádza krátkodobo k zmene, keď podiel „menej škodlivých“ príjmov na rozdiel od súčasného roka rastie, tento pozitívny vplyv je však spôsobený najmä v dôsledku niektorých jednorazových a dočasných opatrení (mimoriadny príjem Telekomunikačného úradu, prevod peňažných prostriedkov zo zrušenia vkladov na doručiteľa, presun dividend), ktoré jednorazovo zvyšujú podiel nedaňových príjmov na celkových vlastných príjmoch verejnej správy. Po vypršaní efektu týchto opatrení klesajúci trend príjmov s menej nepriaznivým vplyvom na dlhodobý ekonomický rast na celkových vlastných príjmoch v horizonte rozpočtu pokračuje.

Graf 6: Podiel príjmov VS s menej nepriaznivým vplyvom na dlhodobý ekonomický rast, v % z celkových vlastných príjmov RVS¹²

Pre roky 2015-2016 nie sú nateraz špecifikované všetky dodatočné opatrenia.

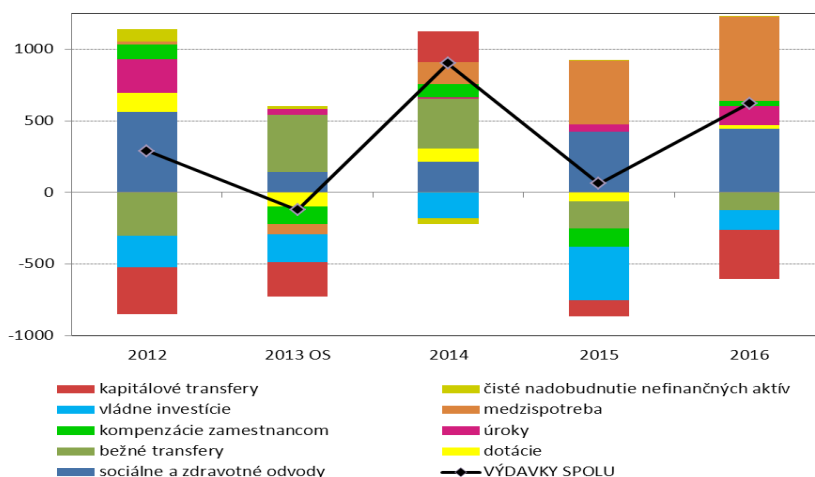
Zdroj: MF SR, NBS

¹² Podiel príjmov verejnej správy s menej nepriaznivým vplyvom na dlhodobý ekonomický rast (celkové vlastné príjmy znížené o priame dane a sociálne odvody) na celkových vlastných príjmoch verejnej správy (bez príjmov z rozpočtu EÚ).

2. Rozpočtové výdavky

Rozpočet na výdavkovej strane zaznamenáva v roku 2014 expanzívny charakter. Celkové verejné výdavky v roku 2014 by mali vzrásť o 0,9 p.b. a dosiahnuť úroveň 36,8 % HDP. Aj po očistení o vytvorenú rezervu v medzispotrebe (protipoložka rezervy na lepší výber DPH a splnenie fiskálneho cieľa) výdavky v roku 2014 by mali vzrásť o 900 mil. eur. Na tomto vývoji majú najväčší podiel bežné výdavky a v rámci nich bežné transfery. V roku 2015 by sa mali výdavky udržať na porovnateľnej úrovni ako v predchádzajúcom roku, kým v roku 2016 opäť by mali rásť.

Graf 7: Štruktúra rastu výdavkov RVS, medziročné zmeny v mil. eur¹³

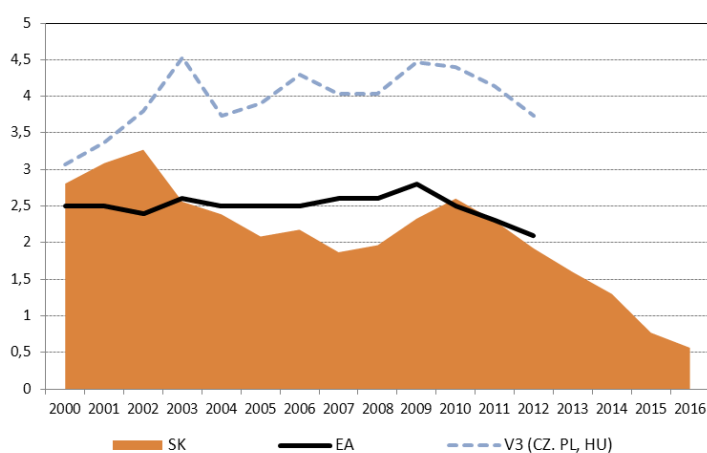

Pre roky 2015-2016 nie sú známe dodatočné opatrenia, preto ich treba brať len ilustratívne.
Zdroj: MF SR, NBS, vlastné prepočty

Investície a kapitálové transfery

Verejné investície by sa mali znížiť z 1,6% HDP v roku 2014 na 0,6% HDP v roku 2016 kedy dosiahnu historické minimum. Marginálne by na tento vývoj mali vplyvať opatrenia reformy ESO¹⁴.

Graf 8: Verejné investície, v % HDP

Zdroj: MF SR, NBS

¹³ Údaje sú očistené o predaj ropných rezerv v 2013 (471 mil. eur) a rezervu v medzispotrebe v 2014 (315 mil. eur).

¹⁴ Záporný vplyv na investície by malo mať v roku 2014 opatrenie o odpredaji nepotrebného majetku v objeme 54 mil. eur.

Vo financovaní verejných investícií podľa zdroja možno pozorovať tendenciu zvyšovania podielu zdrojov z EÚ. Súčasne sa znižuje celkový podiel verejných národných zdrojov (vrátane spolufinancovania) na HDP. Mierne oživenie investícií za posledné roky sa spája do určitej miery so substitúciou národných verejných zdrojov prostriedkami z EÚ. Za predpokladu, že by sa naplnil výhľad rozpočtu, SR by sa pomerne výrazne odchyľila od trajektórie verejných investícií Eurozóny resp. V3 (Česká republika, Poľsko a Maďarsko).

Okrem verejných investícií prispievajú k rozvoju verejnej dopravnej siete aj tzv. kvázi verejné investície realizované verejnými korporáciami na výstavbu infraštruktúry (NDS, ŽSR, ŽSSK). Zdrojom financovania investičných projektov týchto spoločností sú v súčasnosti najmä prostriedky z EÚ a štátny rozpočet. Časť výdavkov je financovaná aj z vlastných zdrojov, ktoré v prípade, ak by verejné korporácie boli zahrnuté do verejného sektora, by rovnako predstavovali súčasť verejných príjmov a výdavkov. Započítanie týchto výdavkov do verejných investícií čiastočne koriguje nepriaznivý pohľad na ich nízku úroveň, avšak aj pri takomto pohľade je možné vnímať klesajúci trend ku koncu obdobia rozpočtu. V roku 2014 by tak mali verejné spolu s kvázi verejnými investíciami kulminovať k úrovni 3% HDP vďaka výdavkom NDS a ŽSR na projekty financované z EÚ prostriedkov vrátane spolufinancovania.

Tabuľka 4: Verejné a kvázi verejné investície, v mil. eur

		Zdroj financovania**	2012	2013OS	2014	2015	2016	
Verejné investície (VI)		EU	643*	592	382	210	4	
		ŠR spolufinancovanie	113*	54	88	51	1	
		ŠR mimo spolufinancovania	608*	520	516	351	467	
Kvázi verejné investície (KVI)	NDS	EU	66	153	322	144	23	
		ŠR spolufinancovanie	12	24	57	25	4	
		ŠR mimo spolufinancovania	85	74	178	168	31	
		vlastné	10	22	101	98	129	
	ŽSR***	EU	104	149	364	196	1	
		ŠR spolufinancovanie	19	16	59	33	1	
		ŠR mimo spolufinancovania	29	38	98	66	8	
		vlastné	0	0	0	0	0	
	ŽSSK	EU	34	39	0	0	0	
		ŠR spolufinancovanie	34	8	0	0	0	
	PPP projekty		ŠR	99	131	131	131	132
	VI + KVI		SPOLU	1855	1821	2294	1475	799
v tom verejné výdavky v rámci konsolidovaného rozpočtu v metodike ESA 95:								
Verejné investície (VI)		EU	643	592	382	210	4	
		ŠR spolufinancovanie	113	54	88	51	1	
		ŠR mimo spolufinancovania	608	520	516	351	467	
Kapitálové transfery ako súčasť KVI (KT)		ŠR spolufinancovanie	64	48	116	59	5	
		ŠR mimo spolufinancovania	114	112	275	234	39	
VI + KT		Spolu	1542	1327	1377	905	515	

* štruktúra VI podľa zdroja financovania je vlastný odhad NBS,

** bez výdavkov na technickú pomoc,

*** vrátane výdavkov na projekty TEN-T

Zdroj: MF SR, NBS

Nad rámec toho, ako by mali byť ovplyvnené kapitálové transfery výdavkami na dopravnú infraštruktúru realizovanú verejnými korporáciami, budú kapitálové transfery ovplyvnené aj výdavkami na spolufinancovanie investičných projektov realizovaných ostatnými subjektmi mimo verejného sektora. Kapitálové transfery by tak mali v roku 2014 vzrásť o 61%, čo by malo byť čiastočne vysvetlené práve očakávaným rastom spolufinancovania eurofondov. V ďalšom období sa očakáva pokles o 20%, resp. v roku 2016 až 76%. Uvedené výrazné dynamiky možno vysvetliť prostriedkami, ktorými by sa mali spolufinancovať zdroje EU.

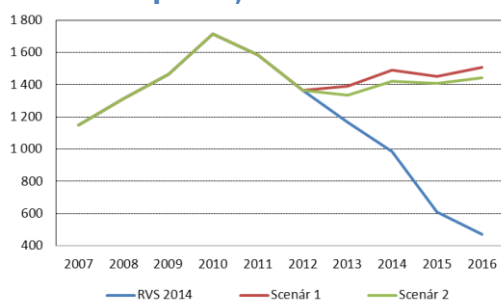
Box 1: Scenáre investícií a výdavkov na vzdelávanie v kontexte definovania priorit rozpočtu

Z hľadiska pozitívneho rozvoja ekonomiky a jej konvergencie je žiaduce, aby hospodárska politika prispievala ku konvergencii ekonomiky k vyspelým krajinám. Je všeobecný konsenzus, že efektívne investície do infraštruktúry a kvalitné vzdelávanie by malo byť apolitickou prioritou naprieč vládami a teda nemuselo by byť prostriedkom šetrenia a konsolidácie.

Z uvedeného dôvodu možno na 2 ilustratívnych variantných scenároch poukázať na výhľad rozpočtu, ktorý práve požiadavku konvergencie nenapĺňa. Pri scenári zabezpečenia priority investícií (Scenár 1) sa predpokladá, že by rast investícií bol od roku 2012 rovnaký ako je rast celkových príjmov verejného sektora, a pri scenári zabezpečenia neutrálnej priority investícií (Scenár 2) sa predpokladá, že by rast investícií bol od roku 2012 rovnaký ako je rast celkových výdavkoch verejného sektora. Obdobné scenáre boli vytvorené aj za výdavky na vzdelávanie.

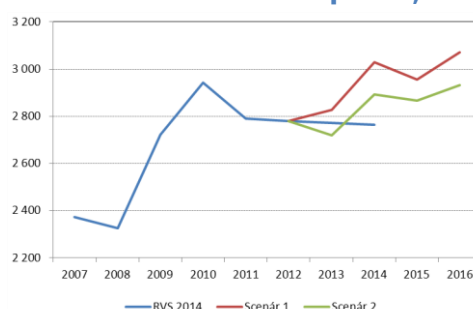
V rozpočte na roky 2014-2016 je konsolidácia verejných financií realizovaná aj cez spomalenie investičnej aktivity a aj cez zníženie výdavkov na vzdelávanie. Takáto konsolidácia môže z dlhodobého hľadiska hospodársky rast oslabiť. Zároveň indikuje, že deklarovaná priorita – podpora znalostnej ekonomiky ostáva viac v deklarovanej ako realizačnej rovine. S týmto názorom sa stotožňuje aj Európska komisia, ktorá vo svojom stanovisku k Návrhu rozpočtového plánu Slovenska zdôraznila, že zníženie výdavkov na vzdelávanie a investície nie je v súlade s odporúčaním zabezpečiť výdavky podporujúce rast.

Verejné investície podľa RVS 2014-2016 a scenárov priorit, v mil. eur

Zdroj: MF SR, NBS

Výdavky na vzdelávanie podľa RVS 2014-2016 a scenárov priorit, v mil. eur

Zdroj: MF SR, NBS

Porovnanie scenárov investícií a výdavkov na vzdelávanie, v mil. eur

	Investície					Výdavky na vzdelávanie			
	2012	2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016
RVS 2014	1 366	1 167	986	612	472	2 771	2 765		
Scenár 1	1 366	1 390	1 489	1 453	1 508	2 828	3 030	2 956	3 070
Scenár 2	1 366	1 336	1 422	1 409	1 441	2 718	2 893	2 867	2 932
rozdiel: Scenár 1 - RVS 2014	0	223	503	841	1 037	57	265		
v % HDP		0,3	0,7	1,1	1,2	0,08	0,35		
rozdiel: Scenár 2 - RVS 2014	0	169	436	797	969	-52	128		
v % HDP		0,2	0,6	1,0	1,2	-0,07	0,17		

Zdroj: MF SR, NBS

Kompenzácie zamestnancov

Rast výdavkov na kompenzácie v roku 2014 sa predpokladá vo výške 1,9%. Na rast by mali pôsobiť dva faktory: na jednej strane valorizácia miezd vo verejnej správe spôsobujúca tlak na ich rast, na druhej strane by sa mali prejavovať opatrenia pre zefektívnenie verejnej správy v rámci reformy ESO.

V nadväznosti na kolektívne vyjednávanie na rok 2014 by sa zamestnancom vo verejnej správe mali zvýšiť platy o rovnakú pevnú sumu 16 eur mesačne. Pedagogickým a odborným zamestnancom v regionálnom a vysokom školstve by sa mali zvýšiť mzdy o 5%. Pre ústavných činiteľov, vrátane sudcov a prokurátorov a pre štátnych zamestnancov vo verejných funkciách aktuálny návrh rozpočtu predpokladá zachovanie ich plátov na úrovni roku 2013. V rámci reformy ESO rozpočet predpokladá úsporu na kompenzáciách zamestnancov v objeme 68 mil. eur z dôvodu štrukturálnych zmien vo verejnej správe.

Tabuľka 5: Prehľad kompenzácií zamestnancov podľa RVS 2013-2016, v mil. eur.

	2012	2013 R	2013 OS	2014	2015	2016
Počet zamestnancov v tis.	339	345	339	343	344	343
kompenzácie	5 014	4 709	4 894	4 985	4 861	4 893
<i>zmena</i>			-2,4%	1,9%	-2,5%	0,7%

Poznámka: R = rozpočet, OS = očakávaná skutočnosť

Zdroj: MF SR

Medzispotreba

V roku 2014 celková medzispotreba by mala rásť 15,2%. Tento nárast je čiastočne vysvetlený zapracovaním rezervy na zlepšenie výberu daní vo výške 250 mil. eur, rezervou na dosiahnutie fiskálneho cieľa vo výške 65 mil. eur ako aj potenciálnym rastom čerpaných eurofondov. Abstrahovaním rezerv z objemu medzispotreby by medzispotreba medziročne mala rásť v roku 2014 približne o 4,9% resp. 13,9% v roku 2015. Rozpočet predpokladá v tomto období úsporu na medzispotrebe vo výške 182 mil. eur z dôvodu štrukturálnych zmien vo verejnej správe, zlučovaní úradov a úspor v rámci reformy ESO.

Tabuľka 6: Medzispotreba verejnej správy, v mil. eur.

	2012	2013 R	2013 OS	2014	2015	2016
medzispotreba	3 135	3 183	3 065	3 531	3 661	4 252
<i>zmena</i>			-2,2%	15,2%	3,7%	16,1%
očistené o rezervy	3 135	3 183	3 065	3 216	3 661	4 252
<i>zmena</i>			-2,2%	4,9%	13,9%	16,1%

Poznámka: R = rozpočet, OS = očakávaná skutočnosť

Zdroj: MF SR, NBS

Sociálne transfery

Sociálne výdavky sú rozpočtované v kontexte s očakávaným demografickým (penzijné dôchodky) ako aj makroekonomickým vývojom (dávky v nezamestnanosti). V roku 2014 by mali rásť sociálne výdavky 1,5% a v tom výdavky dôchodkového poistenia by mali rásť 3,3% a poistenia v nezamestnanosti by mali klesnúť o 3,9%.

V roku 2015 sociálne transfery by mali rásť 3% resp. v roku 2016 o 3,1%. Výdavky na dôchodkové poistenie by mali rásť 3%, resp. 4%. Výdavky poistenia v nezamestnanosti by mali klesnúť medziročne 1,3% resp. 4%.

Ostatné bežné transfery a dotácie

V roku 2014 je očakávaný rast bežných transferov o 31%. V ďalšom období rokov 2015 a 2016 by mali transfery postupne klesať tempom 13% resp. 9,5%.

Dotácie by mali v roku 2014 rásť o 10,6%. Tento nárast by mal byť ovplyvnený najmä poklesom výdavkov na spolufinancovanie fondov na podporu poľnohospodárstva v roku 2013. Podľa rozpočtu sa očakáva v roku 2014 návrat na porovnateľnú úroveň roku 2012.

Úroky

V rozpočte sa reflektuje na aktuálny vývoj nízko nastavených úrokových sadzieb. V súlade s vývojom sadzieb a predpokladaným výhľadom vývoja verejného dlhu sa vyvíja objem úrokových nákladov. V roku 2014 rastú náklady tempom 0,9%. V súlade s očakávaným vývojom dlhu sa očakáva rast úrokových nákladov 3,7% v roku 2015 a 9,4% v roku 2016.

Vývoj vybraných výdavkov podľa funkčnej klasifikácie

Pri napĺňaní strategických cieľov v rámci základných programových dokumentov má svoje opodstatnenie sledovať aj štruktúru výdavkov podľa jednotlivých funkčných oblastí. Národný program reforiem kladie popri iných prioritách dôraz aj na rozvoj v oblasti vzdelávania, modernizáciu verejnej správy, ekonomickú oblasť a sociálne aspekty. S napĺňaním stanovených priorit súvisí aj reštrukturalizácia výdavkových priorít VS.

Úroveň celkových verejných výdavkov očistených o úrokové náklady (primárne výdavky) SR (35% HDP) voči benchmarku tzv. *Smart countries*¹⁵ (45% HDP v roku 2011) by sa mali v roku 2014 naďalej udržať na relatívne nízkej úrovni. Z hľadiska štruktúry výdavkov podľa funkčnej klasifikácie by mal vzrásť v roku 2014 podiel výdavkov na ekonomickú oblasť¹⁶ na úroveň 9,2% celkových primárnych výdavkov. V rámci tejto položky najvýznamnejšou podpoložkou sú výdavky na dopravu. Verejné výdavky na výstavbu ciest a diaľnic (bez vlastných výdavkov NDS a PPP projektov) by mali rásť v roku 2014 o 122% (316 mil. eur v roku 2013 vs. 703 mil. eur v 2014). Za nárastom výdavkov je najmä očakávané čerpanie zdrojov EÚ a spolufinancovania.

Podiel výdavkov na vzdelávanie permanentne zaostáva za referenčnými krajinami. V rozpočte sa pre rok 2014 uvažuje s poklesom na úroveň 10,4% celkových primárnych výdavkov. Úroveň nominálnych výdavkov v tomto období by mala byť ovplyvnená najmä dvomi faktormi: medziročný rast výdavkov na regionálne školstvo 2014 o 3,1% a pokles výdavkov verejných vysokých škôl o 9,3%. Rast výdavkov v regionálnom školstve by mal byť ovplyvnený rastom vyjednaných miezd. Na pokles výdavkov verejných vysokých škôl by mali pôsobiť nižšie výdavky na nákup tovarov a služieb.

Výdavky na zdravotníctvo by mali klesnúť na úroveň 15,1% primárnych výdavkov pričom voči benchmarku (14,5%) by sa mali udržať na vyššej úrovni. Rozpočet predpokladá v roku 2014 úspory v zdravotníctve vo výške 175 mil. eur. Nižšie verejné výdavky na zdravotníctvo by mali byť výsledkom kombinácie zvyšovania produktivity a znižovania nákladov. Podľa rozpočtu za zvyšovaním efektívnosti sektora by malo byť zlepšenie finančného riadenia a hospodárenia, lepšia kontrola kvality a systém platieb. Na základe uvedených opatrení rozpočet už nepredpokladá v roku 2014 žiadne prevzaté záväzkov nemocníc. Z hľadiska vývoja výdavkov na túto oblasť sa prejavuje určitá konvergencia voči benchmarku.

Podiel výdavkov sociálneho zabezpečenia by mal klesnúť v roku 2014 na úroveň 39,2% primárnych výdavkov. Očakávame však, že táto položka bude strednodobo výrazne ovplyvnená demografickým vývojom s narastajúcim tlakom na ich rast. Trend načrtnutý vývojom od roku 2008 na túto skutočnosť zreteľne poukazuje.

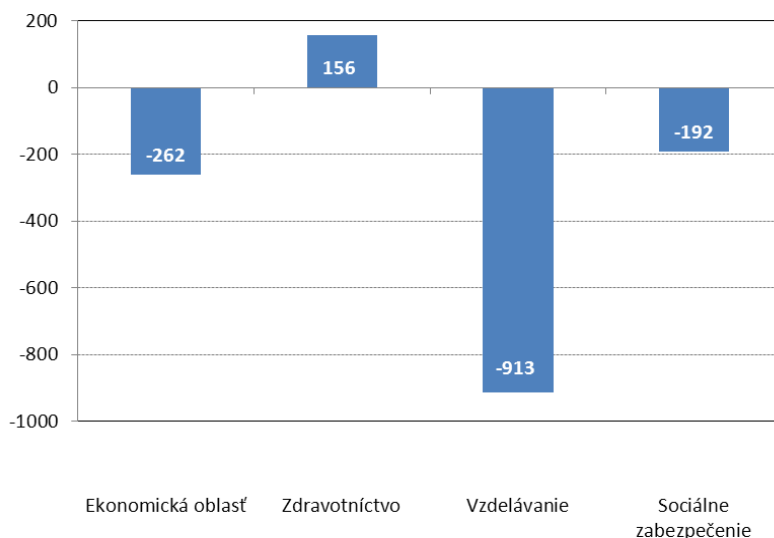
Kvantifikovaná pozícia Slovenska voči referenčným krajinám SC v eurách vyjadruje o koľko by mali byť výdavky vyššie alebo nižšie, aby Slovensko dosiahlo úroveň benchmarku (graf 7). V ekonomickej oblasti by potom Slovensko malo v roku 2014 zvýšiť výdavky približne o 260 mil. eur, v zdravotníctve

¹⁵ SC - Smart countries: Dánsko, Holandsko, Švédsko, Nórsko, Švajčiarsko, t.j. top 5 európskych krajín v rebríčku OECD Better Life (Zdroj: IFP MF SR).

¹⁶ Do ekonomickej oblasti sa radia výdavky spojené najmä s hospodárskou aktivitou tematicky súvisiacou s priemyselnou výrobou a výstavbou, palivami a energetikou, dopravou, poľnohospodárstvom a lesníctvom, cestovným ruchom a pod.

znižiť o 160 mil. eur, na vzdelávanie zvýšiť výdavky o 910 mil. eur a na sociálne zabezpečenie zvýšiť o 190 mil. eur.

Graf 9: Odchýlka vybraných primárnych výdavkov v rozpočte na rok 2014 od benchmarku Smart Countries (SC)¹⁷, ilustratívny príklad, v mil. eur

Zdroj: Eurostat, MF SR, NBS

Hospodárenie ostatných subjektov verejnej správy (OSVS)

V roku 2014 sa predpokladá prebytkové hospodárenie OSVS vo výške 351,3 mil. eur, v rámci ktorého územná samospráva by mala hospodáriť s prebytkom 38,9 mil. eur. Prebytok OSVS by mal rásť aj v roku 2015 na úroveň 562,4 mil. eur a to najmä vďaka výraznému prebytkovému hospodáreniu územnej samosprávy. Dôvodom je najmä predpokladaný pokles kapitálových výdavkov v obciach. Podobný scenár sa očakáva aj v roku 2016, kedy k prebytkovej bilancii OSVS (474,4 mil. eur) by mala významnou mierou prispieť územná samospráva (148,2 mil. eur).

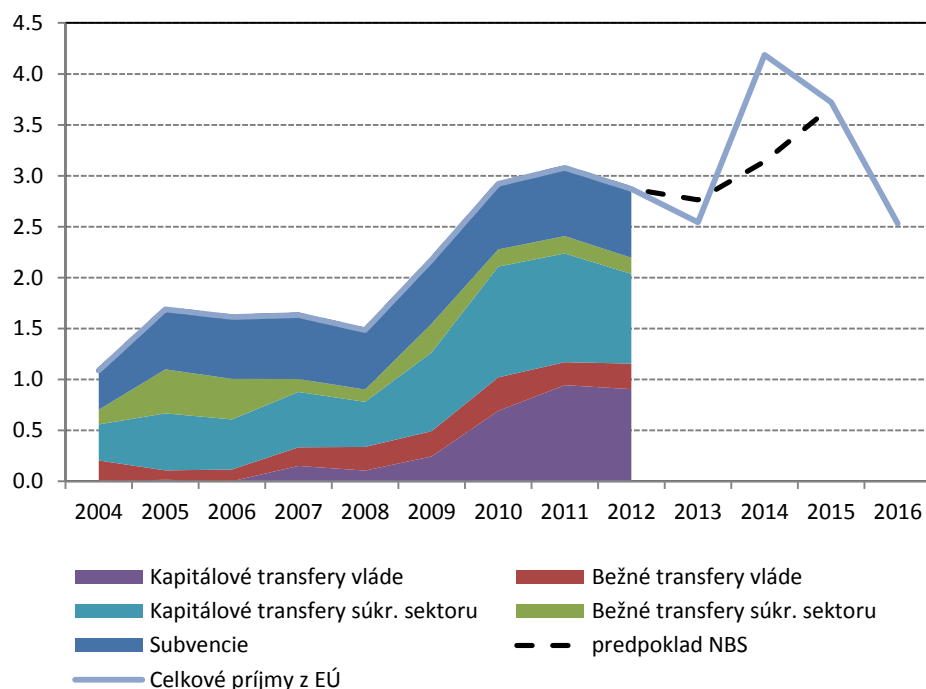
3. Rozpočtové vzťahy s EÚ

Odhadovaná skutočnosť príjmov¹⁸ z EÚ v roku 2013 je nižšia o 1,7 mld. eur v porovnaní s predchádzajúcim rozpočtom. Príčinou nenaplnenia rozpočtového plánu je najmä nízka absorpcia eurofondov z Národného strategického referenčného rámca SR (NSRR) na roky 2007-2013. Úroveň celkových príjmov z EÚ tak v roku 2013 dosiahne 2,5% HDP. Pri relatívne stabilných odvodoch a príspevkoch do rozpočtu EÚ čistá finančná pozícia SR (ČFP) by mala dosiahnuť v tomto období 1,4 % HDP. **V roku 2014 rozpočet očakáva výrazný nárast príjmov z EÚ na úrovni 4,2% HDP** a po odpočítaní odvodov a príspevkov dosiahne ČFP 3,1 % HDP. V ďalších rokoch rozpočet uvažuje s postupným dočerpávaním eurofondov z aktuálnej finančnej perspektívy EÚ 2007-2013 a postupným nabíhaním na čerpanie prostriedkov z nového rozpočtového obdobia 2014-2020. **Toto by sa malo prejavíť pozvoľným znižovaním úrovne príjmov v roku 2015 (3,7% HDP) a 2016 (2,5% HDP) čo sa následne prejaví aj vo vývoji ČFP (2,6% HDP, resp. 1,4% HDP).** Z novej finančnej perspektívy v rokoch 2014 a 2015 sa zároveň uvažuje s čerpaním prostriedkov v celkovom objeme 940 mil. eur.

¹⁷ Plusové hodnoty v grafe vyjadrujú vyššie výdavky v rozpočte ako sú priemerné výdavky referenčných krajín a naopak.

¹⁸ Jedná sa len o prostriedky, ktoré sú súčasťou príjmov štátneho rozpočtu.

Graf 10: Príjmy štátneho rozpočtu z rozpočtu EÚ, v % HDP

Zdroj: MF SR, NBS, vlastné výpočty

Z historickej skúsenosti o absorpcii eurofondov sa NBS prikláňa k názoru, že SR pravdepodobne nebude schopná v stanovenom čase úplne vyčerpať alokované zdroje. Tabuľka 7 porovnávajúca rozpočtované a skutočné príjmy zo štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu naznačuje, že aj historicky skutočné čerpanie pomerne výrazne zaostávalo za rozpočtom.

Tabuľka 7: Porovnanie rozpočtu štrukturálnych fondov EÚ a Kohézneho fondu so skutočnosťou, v mil. eur¹⁹

		2010	2011	2012	2013	2014
Príjmy z EÚ	rozpočet	2 132	2 709	2 373	2 972	2 505
	skutočnosť	991	1 398	1 501	1 170*	
	rozdiel S-R	-1 140	-1 311	-872	-1 802	
Spolufinancovanie	rozpočet	373	478	439	519	460
	skutočnosť	200	269	266	187*	
	rozdiel S-R	-174	-209	-173	-331	
Zdroj informácie:	RVS	2010-12	2011-13	2012-14	2013-15	2014-16

*Odhadovaná skutočnosť podľa RVS 2014-2016

Zdroj: MF SR, NBS

Predložený rozpočet plne nezohľadňuje nevyčerpané prostriedky v rámci NSRR z minulých rokov do konca rozpočtovaného obdobia. Aby sa úplne vyčerпали prostriedky eurofondov, bolo by podľa predpokladov rozpočtu potrebné navýšiť čerpanie rozpočtovaných eurofondov o sumu približne 2,1 mld. eur. Tu je na mieste potrebné zdôrazniť, že pravdepodobne dôjde aj k presunom doposiaľ nevyčerpaných zdrojov a tie by mohli konečnú sumu nečerpania v porovnaní s rozpočtom znížiť (predpoklad NBS na úrovni 1,3 mld. eur). Znamenalo by to však aj vyššie spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu nad rámec aktuálneho návrhu rozpočtu. **V prípade úplného vyčerpania**

¹⁹ V tabuľke sú uvedené hodnoty z príslušného rozpočtu len na nasledujúci rok. V príjmoch z EÚ a spolufinancovaní sú uvedené len prostriedky súvisiace s programovým obdobím 2007-2013 a 2014-2020 v rámci Politiky súdržnosti EÚ.

alokácie (11,5 mld. eur) by rozpočet musel v svojom rozpočtovanom období navýšiť dodatočne výdavky približne 370 mil. eur v podobe spolufinancovania z domácich verejných zdrojov.

4. Konsolidačné opatrenia

Návrh rozpočtu VS v rámci naplnenia svojich rozpočtových cieľov špecifikoval opatrenia, ktoré by mali splnenie cieľov zabezpečiť. Z hľadiska štruktúry opatrení, dominujú opatrenia na strane rozpočtových príjmov, aj keď je nutné poznamenať, že tieto opatrenia majú v prevažnej miere dočasný charakter, pričom efekt týchto opatrení bude potrebné v nasledujúcich obdobiach nahradiť opatreniami permanentného charakteru.

Tabuľka 8: Opatrenia na strane rozpočtových príjmov, v % HDP

	2014	dopad opatrení na ekonomický rast
Zmeny v rámci dane z príjmu právnických osôb	0,11	
- zníženie sadzby z 23% na 22%	-0,05	+
- zavedenie licencií	0,16	-
Predĺženie osobitného odvodu z podnikania v regulovaných odvetviach	0,11	-
Mimoriadny príjem Telekomunikačného úradu	0,33	neutrálny
Splácanie návratnej finančnej výpomoci Cargo	0,13	neutrálny
Splácanie návratnej finančnej výpomoci VHV	0,06	neutrálny
Prevod peňažných prostriedkov zo zrušenia vkladov na doručiteľa	0,03	neutrálny
Presun dividend	0,58	neutrálny
Príjmy z predaja majetku (ESO)	0,07	neutrálny
Iné príjmy (ESO)	0,02	-
Predaj mobilizačných rezerv ŠHM	0,02	neutrálny
Príjem z predaja emisií	0,15	neutrálny
Opatrenia s pozitívnym vplyvom na ekonomický rast	-0,05	+
Opatrenia s negatívnym vplyvom na ekonomický rast	0,28	-
Opatrenia s neutrálnym vplyvom na ekonomický rast	1,37	neutrálny

Zdroj: MF SR, NBS

Zároveň na strane rozpočtových príjmov prevažujú opatrenia, ktoré nebudú mať dopad na ekonomický rast. Opatrenia príjmového charakteru, kde sa predpokladá negatívny vplyv na ekonomický potenciál sú v celkovom objeme 0,3% HDP, pričom sa jedná o opatrenia ktoré budú nepriaznivo vplyvať najmä na súkromné investície a disponibilný príjem. Naopak, pri znížení sadzby dane z príjmu právnických osôb sa predpokladá priaznivý vplyv na potenciál ekonomiky.

Reforma ESO

Úspory v rámci reformy ESO na rok 2013 vo výške 129,5 mil. boli zahrnuté formou plošného viazania výdavkov vo vybraných organizáciách štátnej správy. Z toho na osobných výdavkoch by sa malo ušetriť 32 mil. eur a 97,5 mil. eur na výdavkoch na tovaroch a službách.

Rozpočet zároveň vyčíslil opatrenia, týkajúce sa reformy ESO a výdavkov verejnej správy, ktoré sú zapracované do rozpočtu na rok 2014:

- úspora na kompenzáciách (68 mil. eur),
- úspory v medzispotrebe (182 mil. eur),
- úspora v tvorbe hrubého fixného kapitálu (106 mil. eur, suma zahŕňa odpredaj nepotrebného majetku vo výške 54 mil.);

- ostatné výdavky (20 mil. eur – Ministerstvo obrany SR usporí na poskytnutých transferoch).

Tabuľka 9: Opatrenia na strane rozpočtových výdavkov, v % HDP

	2014	dopad opatrení na ekonomický rast
ESO - tvorba hrubého fixného kapitálu	0,14	-
ESO - úspora na kompenzáciách	0,09	-
ESO - úspora v medzispotrebe	0,24	-
ESO - transfer Ministerstva obrany SR	0,03	neutrálny
Zmrazenie platov ústavných činiteľov	0,01	-
Úspora v zdravotníctve	0,23	-
Opatrenia s pozitívnym vplyvom na rast	0,00	+
Opatrenia s negatívnym vplyvom na rast*	0,71	-
Opatrenia s neutrálnym vplyvom na rast	0,03	neutrálny

* Hodnotenie uvažuje s bezprostredným vplyvom na HDP čo nevylučuje dlhodobu pozitívny efekt prijatých opatrení na efektívnejšie využívanie verejných zdrojov.

Zdroj: MF SR, NBS

Rezervy

V rozpočte sú v roku 2014 na výdavkovej strane zapracované tri rezervné položky, ktoré sa premietajú v náraste výdavkových položiek. S najvyšším objemom sa uvažuje v rezerve na zlepšenie výberu daní (250 mil. eur). Tá má rozpočtovanú protipoložku na výdavkovej strane v medzispotrebe. Ďalšou rezervou je rezerva na dosiahnutie fiskálneho cieľa v sume 65 mil. eur, ktorá je rozpočtovaná rovnako v medzispotrebe. Poslednou je rezerva na krytie dopadu kolektívneho vyjednávania v sume 34,5 mil. eur, ktorá je rozpočtovaná v osobných výdavkoch.

5. Hrubý dlh verejnej správy

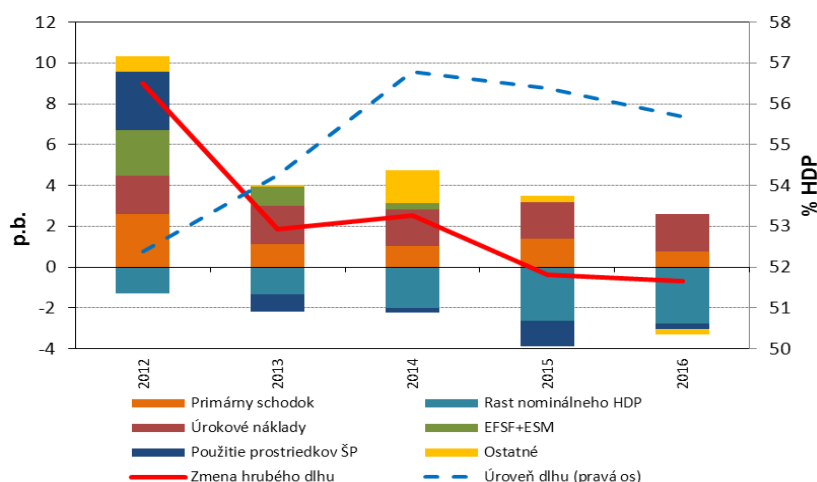
Hrubý dlh verejnej správy v roku 2013 by mal medziročne vzrásť o 1,9 p.b. a dosiahne úroveň 54,3% HDP. Udržanie jeho úrovne pod hranicou 55% HDP by malo byť dosiahnuté aj vďaka využitiu voľných prostriedkov Štátnej pokladnice. V roku 2014 sa očakáva rast dlhu o 2,5 p.b. na úroveň 56,8% HDP. Na tomto raste by sa mal najviac podieľať primárny schodok verejnej správy (1 p.b.), platené úroky (1,8 p.b.) a položka zosúladiujúca dlh a deficit – ostatné (1,6 p.b.)²⁰. Pomoc v rámci Európskeho stabilizačného mechanizmu (EFSF a ESM) by mala prispieť k rastu dlhu 0,3 p.b.. Rozpočet predpokladá, že použitie voľnej hotovosti zo Štátnej pokladnice prispeje k zníženiu nominálneho rastu o 0,2 p.b..

Bez využitia prostriedkov Štátnej pokladnice v celom horizonte rozpočtu by dlh v roku 2013 dosiahol úroveň 55,1% HDP, čím by sa prekročil 55% prah dlhovej brzdy v zmysle ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti a vláda by mala prikrčiť k viazaniu výdavkov. V roku 2014 bez použitia hotovosti by dlh dosiahol úroveň 57,8 % HDP a v rokoch 2015 a 2016 by sa držal nad úrovňou 58% HDP.

V roku 2015 a 2016 vláda potrebuje prijať dodatočné nešpecifikované opatrenia na dosiahnutie cieľového schodku v objeme 0,6 % HDP resp. 1,1 % HDP. Nenaplnenie týchto opatrení by predstavovalo dodatočný faktor zvyšujúci tlak na rast dlhu.

²⁰ Výrazný vplyv tejto položky v roku 2014 súvisí najmä s vyššou úrovňou modifikujúcich faktorov, ktoré tvoria rozdiel medzi aktualizovaným a hotovostným schodkom štátneho rozpočtu.

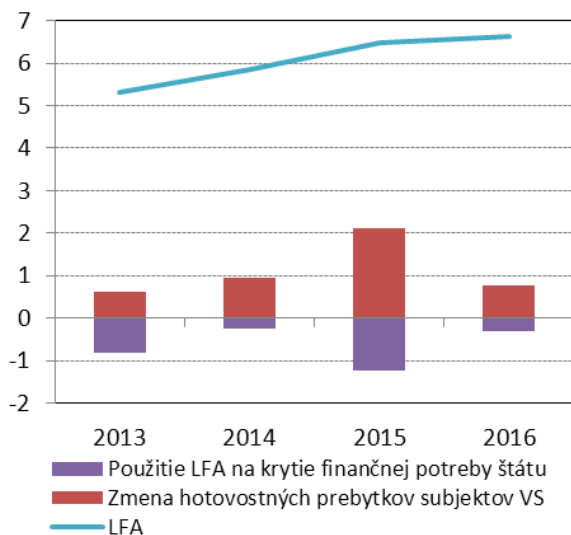
Graf 11: Dekompozícia faktorov prispievajúcich k rastu dlhu verejnej správy

Zdroj: MF SR, NBS

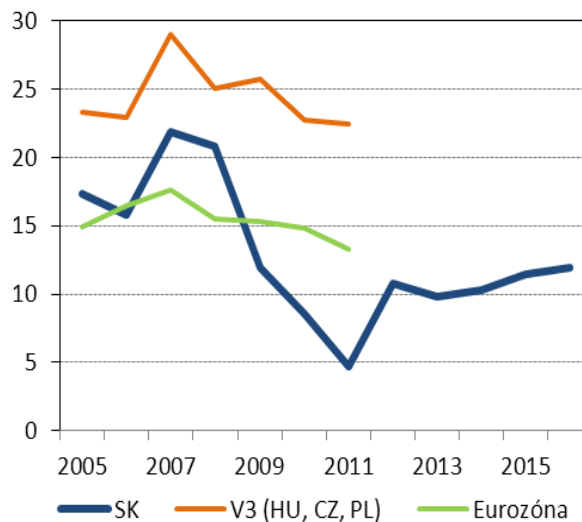
Vývoj likvidných finančných aktív (LFA)²¹ vo verejnom sektore by mal byť ovplyvnený najmä zmenou hotovostných prebytkov subjektov verejnej správy, privatizačným príjmom v roku 2015 a výhľadom použitia likvidných prostriedkov na krytie finančných potrieb štátu. V roku 2014 by mali LFA dosiahnuť úroveň 5,9% HDP (4,4 mld. eur), ktoré by mali byť pozitívne ovplyvnené najmä hotovostným prebytkom štátnych finančných aktív, obcí a Národného jadrového fondu. V roku 2015 a 2016 by mali LFA naďalej rásť na úroveň 6,5% HDP resp. 6,6% HDP. V roku 2015 sa očakáva výnos z privatizácie 1 mld. eur, ktorý by sa takmer celý mal použiť na krytie deficitného hospodárenia štátu, vďaka čomu dlh nepresiahne úroveň 57% HDP. Rastúci vývoj podielu likvidných finančných aktív dovoľuje väčšiu flexibilitu reagovania na vývoj verejného dlhu a zmeny vo vonkajšom prostredí.

Graf 12: Vývoj likvidných finančných aktív, v % HDP

Zdroj: MF SR, Eurostat, NBS.

Graf 13: Vývoj podielu likvidných finančných aktív, v % verejného dlhu

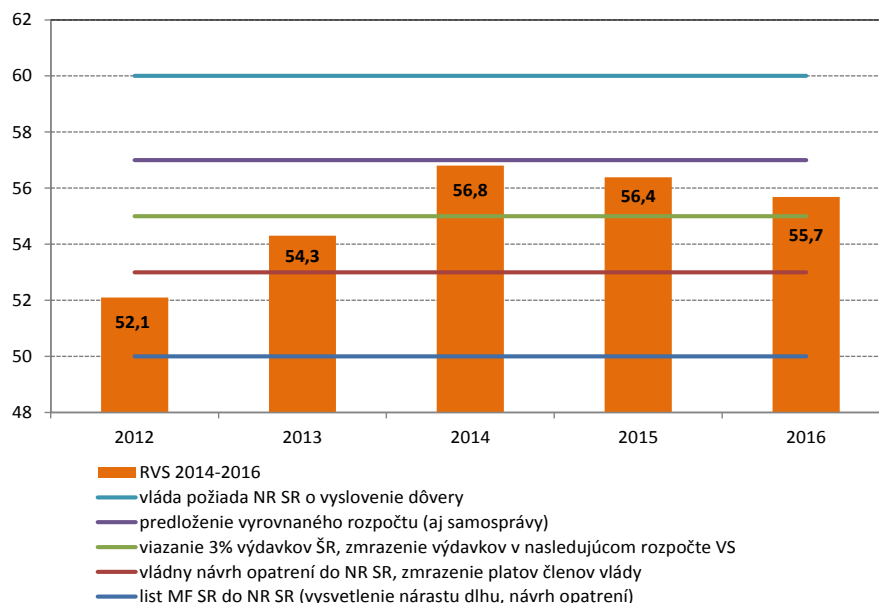

Zdroj: MF SR, NBS.

²¹ Zmena likvidných finančných aktív bola v rokoch aproximovaná odpočítaním prevodu hotovosti z minulých rokov od hotovostného schodku ostatných subjektov verejnej správy vrátane Štátnych finančných aktív.

Box 2: Ustanovenia ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti

Ústavným zákonom č. 493/2011 z 8. decembra 2011 o rozpočtovej zodpovednosti boli zriadené limity dlhu verejnej správy, pri ktorých sa aktivujú opatrenia v záujme zabezpečenia dlhodobej udržateľnosti verejných financií.

Zdroj: ÚZ č. 493/2011, MF SR

V roku 2014 sa očakáva prekročenie tretieho sankčného pásma – 55 % HDP. V prípade prekročenia úrovne 55% HDP viaže MF SR výdavky štátneho rozpočtu vo výške 3% z celkových výdavkov schválených zákonom o štátnom rozpočte na rok 2014 znížených o výdavky na správu štátneho dlhu, o prostriedky EÚ, prostriedky na spolufinancovanie programov EÚ, odvody do EÚ, transfery Sociálnej poisťovni a o výdavky na likvidáciu škôd spôsobených živelnými pohromami.

Vo výnimočných prípadoch pripúšťa Ústavný zákon č. 493/2011 neaktivovať sankciu, a to v nasledovných prípadoch:

- 24 mesiacov po schválení programového vyhlásenia vlády a vyslovení dôvery vláde
- 36 mesiacov od prvého dňa kalendárneho mesiaca nasledujúceho po kalendárnom mesiaci, v ktorom
 - ŠÚ SR zistí pokles HDP o 12 p.b. v minulom roku (tj. (T-1)-(T-2))
 - MF SR zistí, že výdavky z verejných prostriedkov súvisiace
 - s obnovením fungovania bankového sektora postihnutého finančnou krízou, a
 - s odstraňovaním následkov živelných pohrôm a prírodných katastrof, ktoré postihli územie SR a výdavky z verejných prostriedkov vyplývajúce z plnenia medzinárodných zmlúv presiahli v úhrne 3% HDP.
- obdobie vojny alebo vojnového stavu

6. Štrukturálny deficit, konsolidačné úsilie a fiskálny impulz

Z hľadiska posúdenia nastavenia fiskálnej politiky a posúdenia, akou mierou fiskálna politika prispieva k agregátnemu dopytu je potrebné analyzovať tzv. štrukturálne saldo fiskálnej politiky (teda rozpočtové saldo očistené od cyklického vplyvu ekonomického vývoja a jednorazových faktorov a opatrení) a rovnako je potrebné zamerať pozornosť aj na tzv. fiskálny impulz²².

Štrukturálne saldo je dôležité nie len z pohľadu hodnotenia diskrétného charakteru fiskálnej politiky, ale aj z pohľadu plnenia medzinárodných záväzkov – Paktu stability a rastu, kde potrebná miera medziročnej konsolidácie pre krajiny, ktoré zatiaľ nedosiahli svoj strednodobý fiskálny cieľ (medzi ktoré patrí aj Slovensko) je definovaná v štrukturálnom vyjadrení. Z pohľadu hodnotenia návrhu rozpočtu by plánovaná fiskálna politika v roku 2014 mala pôsobiť expanzívne. To znamená, že po abstrahovaní od, aj naďalej pôsobiaceho nepriaznivého vplyvu ekonomického cyklu a rozpočtových opatrení, ktoré nemajú trvalý charakter, by sa deficitné hospodárenie rozpočtu malo v budúcom roku zhoršiť. Aj Európska komisia aktuálne predpokladá, že v roku 2014 bude fiskálna politika SR expanzívna, pričom štrukturálny deficit sa prehĺbi až o 0,8% HDP²³. V budúcom roku tak nedôjde k štrukturálnej konsolidácii, ale k expanzii a miera konsolidačného úsilia sa bude v tomto roku nachádzať nad minimálnym benchmarkom konsolidácie 0,5% HDP ročne požadovaným Paktom stability a rastu.

Vláda SR však po splnení podmienok chce získať od EK možnosť uplatnenia tzv. investičnej výnimky v roku 2014, ktorá by umožnila SR dočasne sa odchyliť od požadovaného konsolidačného úsilia. Po zarátaní investičnej výnimky by konsolidačné úsilie mohlo byť upravené o výdavky na spolufinancovanie investícií z eurofondov, po zohľadnení ktorých by sa tempo fiskálnej expanzie zmiernilo, respektíve priblížilo k požadovanej miere medziročnej štrukturálnej konsolidácie. Európska komisia vo svojom stanovisku z 15.11.2013 zdôraznila, že nebude počas obdobia procedúry nadmerného deficitu brať do úvahy investičné výnimky pri posudzovaní konsolidačného úsilia SR. V tomto kontexte je v rozpočte kvantifikovaná investičná výnimka pre Slovensko vo výške 0,6% HDP (460 mil. eur), ktorá súvisí so spolufinancovaním eurofondov vyčlenených na Politiku súdržnosti EÚ a ktorú SR požadovala zohľadniť v rámci konsolidačného úsilia. V prípade, že čerpanie prostriedkov EÚ a s tým súvisiace spolufinancovanie by bolo nižšie ako očakáva rozpočet, bolo by nižšie aj upravené konsolidačné úsilie. Podľa výhľadu príjmov z EÚ v roku 2014 očakáva NBS nižšie spolufinancovanie vo výške 0,5% HDP. V prípade, že by došlo k naplneniu predpokladov NBS o nižšom spolufinancovaní eurofondov, tak pre dodržanie vytýčeného tempa štrukturálnej konsolidácie by deficit verejnej správy mal byť oproti svojmu rozpočtovanému cieľu nižší o 0,1% HDP.

Z pohľadu pozície fiskálnej politiky po zohľadnení nákladov, ktoré prispievajú k zvýšeniu potenciálu ekonomiky a sú účtovne zaradené mimo sektor verejnej správy, či reforiem realizovaných za účelom zvýšenia udržateľnosti verejných financií (náklady II. piliera dôchodkového systému)²⁴, je možné priradiť štrukturálnej fiskálnej politike v 2014 expanzívny charakter ešte výraznejší. Zároveň návrh rozpočtu predpokladá výrazný nárast čerpania eurofondov v roku 2014, ktorý by sa v porovnaní s rokom 2013 mal takmer zdvojnásobiť. Takýto významný nárast čerpania by znamenal ďalší expanzívny impulz do ekonomiky prostredníctvom eurofondov. NBS však na základe skúsenosti z minulých období predpokladá, že čerpania eurofondov bude nižšie ako uvažuje návrh rozpočtu a teda aj expanzívny impulz do ekonomiky bude zo strany verejných zdrojov nižší.

²² Fiskálny impulz predstavuje indikátor, ktorým sa meria príspevok verejných rozpočtov k medziročnej zmene agregátneho dopytu. Poskytuje informáciu, či je fiskálna politika vlády expanzívna alebo reštriktívna.

²³ European Economic Forecast, jeseň 2013.

²⁴ Prístup využívaný národnou metodikou RRZ.

Tabuľka 10: Vývoj štrukturálneho salda, konsolidačné úsilie a fiskálny impulz, scenár eurofondov podľa NBS, v % HDP

	2010	2011	2012	2013	2014
Štrukturálne saldo (metodika EK)	-7,6	-4,8	-4,8	-3,7	-3,9
Konsolidačné úsilie (národná metodika RRZ)	0,4	3,0	0,2	0,9	-0,4
Fiskálny impulz (+ reštrikcia, - expanzia)	-0,4	3,4	0,4	1,3	-0,9

Zdroj: MF SR, NBS

Po započítaní prílevu eurofondov podľa predpokladov NBS bude fiskálna politika v roku 2014 po rokoch prvý krát pôsobiť expanzívne, nakoľko fiskálny impulz bude na úrovni takmer 1% HDP²⁵. Ak by SR chcela v roku 2017 splniť vlastný strednodobý fiskálny cieľ (štrukturálny deficit na úrovni 0,5% HDP), musela by v období rokov 2015 až 2017 tempo konsolidácie výrazne zrýchliť na úroveň v priemere 1,1% HDP ročne.

7. Riziká rozpočtu

V rámci rozpočtu vníma NBS viacero rizík ako zvyšujúcich, tak aj znižujúcich deficit. **Celkovo, aj keď sú riziká na rok 2014 v porovnaní s rokom 2013 nižšie, stále však prevládajú riziká na strane zvýšenia rozpočtového deficitu.**

Priaznivejší ako predpokladaný makroekonomický vývoj predpokladá pozitívne riziko rozpočtu, ktoré by sa mohlo realizovať prostredníctvom vyššieho ako rozpočtovaného plnenia daňových a odvodových príjmov.

Riziká rozpočtu v roku 2014 na strane rozpočtových príjmov súvisia najmä s odlišným ako predpokladaným efektom realizovaných opatrení a očakávaných príjmov. Výška očakávaného príjmu z digitálnej dividendy je spojená so značným rizikom, nakoľko v súčasnosti nie je možné presne kvantifikovať príjem z predaja frekvencií, NBS však predpokladá nižší výnos oproti predpokladom rozpočtu. Rovnako kvôli aktuálne nízkym cenám emisných kvót na trhu sa javí predpokladaný príjem z predaja emisných kvót ako značne nadhodnotený. Návrh rozpočtu predpokladá mierne pozitívne hospodárenie samosprávy v roku 2014, čo v kontexte blížiacich sa volieb v samospráve v decembri 2014 môže tiež predstavovať riziko rozpočtu. Zavedenie licencií pre obchodné spoločnosti môže viesť k uzavretiu časti obchodných spoločností vo vyššej miere ako predpokladá MF SR, čo by následne viedlo k nižšiemu príjmu z licencií.

Európska Komisia vo svojom stanovisku k Návrhu rozpočtu verejnej správy Slovenska na 2014-2016 upozornila, že dopad jednorazového presunu výplaty dividend z roku 2013 do roku 2014 bude musieť byť analyzovaný Eurostatom. Vzhľadom na neštandardne veľký objem presúvaných dividend ako i prísnejšie posudzovanie dividend vyplácaných najmä verejnými korporáciami podľa metodiky ESA 2010 existuje riziko, ako Eurostat metodicky posúdi uvedenú transakciu. Spolu sa do roku 2014 presúva výplata dividend z hospodárskeho výsledku za rok 2012 vo výške 438,6 mil. eur za spoločnosti SPP, a.s. (360 mil. eur) a SEPS, a.s. (78,6 mil. eur). Celkovo tak na strane príjmov prevládajú negatívne riziká.

Na výdavkovej strane v roku 2014 NBS vníma riziko menšieho než očakávaného efektu reformy ESO, konkrétne nižšie úspory na kompenzáciách zamestnancov, v medzispotrebe. Vzhľadom na aktuálny vývoj kompenzácií vo verejnej správe NBS predpokladá, že očakávaná skutočnosť v roku 2013 by mala byť prekročená, čo sa môže následne negatívne prejaviť aj vo výške kompenzácií v roku 2014. Investičné výdavky sú podľa názoru NBS na celom rozpočtovanom období podhodnotené a predstavujú riziko pre rozpočet. Vyšší ako rozpočtovaný vývoj kompenzácií vo verejnej správe a vývoj v medzispotrebe a vládnych investíciách sa môže odraziť v horšom hospodárení samosprávy. Riziko je tiež v nižších než očakávaných úsporách v zdravotníctve a prevzatí nových záväzkov

²⁵ Podľa predpokladov návrhu rozpočtu by fiskálny impulz mohol dosahovať až 2,1% HDP vzhľadom na vyššie predpokladané čerpanie eurofondov.

nemocníc. Riziko predstavuje aj vklad do základného imania Eximbanky ako aj do SZRB, a.s., s ktorými sa v rozpočte uvažuje ako o finančných operáciách, ktoré sa vylučujú z výdavkov. Vzhľadom na výsledky EDP notifikácie za rok 2012, v rámci ktorej Eurostat nariadil preklasifikovanie celého vkladu do základného imania Eximbanky na výdavkový kapitálový transfer z dôvodu nedostatočnej finančnej návratnosti kapitálového vkladu, rovnaké riziko hrozí aj v roku 2014 (Eximbanka nerozpočtuje na roky 2015-2016 žiadne dividendy, v prípade SRZB je rizikom, že ich výška neprinesie dostatočnú mieru návratnosti). NBS vníma negatívne riziko aj vo vyšších úrokových nákladoch.

Predpoklady o príjmoch štátneho rozpočtu z rozpočtu EÚ v roku 2014 NBS vníma ako nadhodnotené a priraduje tomu pozitívne riziko z dôvodu úspor na spolufinancovaní. Medzi riziká možno aktuálne zaradiť aj sankciu zo strany Európskej komisie z titulu neuznania časti výdavkov z Operačného programu Doprava. Komunikovaná sankcia by mohla dosiahnuť objem 100 až 300 mil. eur. Neuznané výdavky, ktoré už boli realizované zo strany prijímateľov eurofondov by potom predstavovali riziko pre verejné financie – preklasifikovanie výdavkov EÚ na kapitálových transfer a transakcia by v takom prípade mala negatívny dopad na deficit²⁶.

Metodické riziko ovplyvňujúce úroveň deficitu a dlhu verejnej správy predstavuje aj zavedenie novej účtovnej metodiky ESA2010 od októbra 2014, v rámci ktorej sa môže prehodnotiť klasifikácia jednotlivých subjektov do sektorov národného hospodárstva (NDS, ŽSR, zdravotnícke zariadenia, agentúra pre núdzové zásoby ropy a ropné výrobky). Zároveň by v dôsledku implementácie zmien v definícii dlhu v Nariadení Rady č. 479/2009 o aplikácii protokolu o postupe pri nadmernom deficite mohlo dôjsť k zmene vykazovanej úrovne dlhu. Naplnenie rizík vyplývajúcich z novej metodiky tak môže prispieť k odlišným úrovňam deficitu a dlhu oproti aktuálnym predpokladom návrhu rozpočtu.

Tabuľka 11: Riziká návrhu RVS 2014-2016 na deficit v roku 2014, v % HDP

	Riziko identifikované NBS
Vyšší výber daní a odvodov v dôsledku predpokladov priaznivejšieho makroekonomického vývoja*	0,09
Mimoriadny príjem Telekomunikačného úradu	-0,07 až -0,12
Nižší ako očakávaný príjem zo zavedenia licencií z obchodných podnikov	-0,03
Kompenzácie zamestnancom	-0,08
Medzispotreba	-0,11
Odlišný predpoklad investícií	-0,11
Úspory v zdravotníctve	-0,08 až -0,16
Hospodárenie samosprávy	0 až -0,06
Prevzatie záväzkov nemocníc	-0,13
Výdavky na spolufinancovanie príjmov z EÚ	0,18
Vklad do ZI Eximbanky a SRZB	-0,13
Úrokové náklady	-0,08

* oproti aktuálnym makroekonomickým predpokladom NBS

Poznámka: plusová hodnota predstavuje pozitívne riziko na deficit, mínusová hodnota negatívne riziko

Zdroj: MF SR, vlastné výpočty

²⁶ Otázkou ostáva, v ktorom roku by táto transakcia bola účtovaná na aktuálnej báze. NBS predpokladá, že toto môže predstavovať riziko pre rok 2013 alebo 2014.

Príloha: Konsolidačné úsilie a fiskálny impulz, v % HDP

	2010	2011	2012	2013	2014*	2014 RVS
1. Čisté pôžičky poskytnuté / prijaté	-7,7	-5,1	-4,5	-3,0	-2,7	-2,8
2. Cyklická zložka**	0,1	0,0	-0,2	-0,3	-0,3	-0,3
3. Jednorazové efekty***	-0,1	-0,2	0,5	1,0	1,6	1,6
a) možnosť výstupu z 2. piliera	0,0	0,0	0,1	0,3	0,0	0,0
b) daň z emisných kvót (vrátane DPPO)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
c) príjmy Sociálnej poisťovne plynúce z oddženia zdravotníctva	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
d) príjem DPH z PPP projektu	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0
e) príjmy z predaja telekomunikačných licencií	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
f) časové rozlíšenie záväzkov nemocníc a železničných spoločností	0,4	-0,9	0,0	0,0	0,0	0,0
g) mimoriadny odvod bankového sektora (vrátane DPPO)	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0
h) dočasný odvod z podnikania v regulovaných odvetviach (vrátane DPPO)	0,0	0,0	0,0	0,2	0,1	0,1
i) zdanenie nerozdelených ziskov z pred roku 2004	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
j) mimoriadne príjmy telekomunikačného úradu z predaja frekvencií	0,0	0,0	0,0	0,0		
k) rozšírený odvod v bankovom sektore	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1
l) predaj ropných hmotných rezerv mimo sektor VS	0,0	0,0	0,0	0,6	0,0	0,0
m) prevod peňažných prostriedkov zo zrušenia vkladov na doručiteľa	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
n) dividendy	0,0	0,2	0,3	-0,4	0,8	0,8
o) príjem z predaja vlastníctva štátu	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1
p) JAVYS (dobrovoľný príspevok)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
r) rezerva na dosiahnutie fiskálneho cieľa	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,1	-0,1
s) splácanie NFV Cargo a.s.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1
t) splátka NFV Vodohospodárska výstavba, š.p.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1
u) DPFO: dočasné zvýšenie nezdaniteľnej časti základu dane DPFO	-0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
v) odpustenie pohľadávok voči nefinančným spoločnostiam	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
w) náklady spojené so suchom/povodňami	-0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
x) spotrebné dane - predzásobenie	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
y) odpustenie pohľadávok voči zahraničiu	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
z) tovarové deblokácie	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4. Štrukturálne saldo (metodika EK) (4 = 1 - 2 - 3)	-7,6	-4,8	-4,8	-3,7	-3,9	-4,1
Konsolidačné úsilie (podľa metodiky EK)	0,6	2,8	0,0	1,2	-0,2	-0,4
5. Vplyv zavedenia II. piliera dôchodkového systému	-1,2	-1,2	-1,0	-0,6	-0,6	-0,6
6. Výstavba diaľnic a rýchlostných ciest mimo bilancie VS	0,0	0,1	-0,1	-0,2	-0,1	-0,1
- stavebné náklady PPP projektov	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0
- platby štátu za dostupnosť PPP projektov	0,0	0,0	-0,1	-0,2	-0,2	-0,2
- prijaté úvery Národnou diaľničnou spoločnosťou	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1
- splátky istiny úverov Národnej diaľničnej spoločnosti	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	0,0	0,0
7. Vplyv platených úrokov	-1,3	-1,6	-1,9	-1,9	-1,8	-1,8
8. Štrukturálne primárne saldo (národná metodika) (8 = 4 - 5 - 6 - 7)	-5,1	-2,1	-1,9	-1,0	-1,4	-1,6
Konsolidačné úsilie (podľa národnej metodiky)	0,4	3,0	0,2	0,9	-0,4	-0,6
9. Vplyv vzťahov s EÚ	1,9	2,0	1,8	1,6	2,0	3,1
- príjmy z rozpočtu EÚ	2,9	3,1	2,9	2,8	3,1	4,2
- odvod do rozpočtu EÚ	-1,0	-1,1	-1,1	-1,2	-1,2	-1,1
10. Upravené primárne štrukturálne saldo pre výpočet fiskálneho impulzu (10 = 8 - 9)	-7,0	-4,1	-3,7	-2,6	-3,4	-4,7
11. Jednorazové efekty s vplyvom na agregátny dopyt (b, g, h, i, k, p, r, s, t, u, w, x, z)	-0,5	0,1	0,2	0,4	0,3	0,3
12. Úroky platené rezidentom	-0,8	-0,8	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
13. Fiskálny impulz (13 = Δ10 + Δ11 + Δ12)	-0,4	3,4	0,4	1,3	-0,9	-2,1
Produkčná medzera	0,0	0,2	-0,4	-1,5	-1,6	-1,6

* založený na scenári eurofondov podľa NBS. zdroj: MF SR, NBS, národná metodika RRZ

** odhadnutá disagregovanou metódou ESCB

*** jednorazové efekty ohodnotené v súlade s prístupom RRZ, mimoriadne príjmy telekomunikačného úradu z predaja frekvencií budú závisieť od výsledku aukcie

Oddelenie prognóz, modelov a analýz medzinárodnej ekonomiky, Fiskálny tím (analytici@nbs.sk)